

მართლმსაჯულებაზე საკონსტიტუციო კონტროლის გავრცელების
ფარგლები

იაგო შაკაია

*სამაგისტრო ნაშრომი წარდგენილია ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის
სამართლის ფაკულტეტზე საჯარო სამართლისა და პოლიტიკის მაგისტრის
აკადემიური ხარისხის მინიჭების მოთხოვნების შესაბამისად.*

საჯარო სამართალი და პოლიტიკა

სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ქეთევან ერემაძე, სამართლის დოქტორი

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

თბილისი, 2021

განაცხადი

როგორც წარდგენილი სამაგისტრო ნაშრომის ავტორი, ვაცხადებ, რომ ნაშრომი წარმოადგენს ჩემს ორიგინალურ ნამუშევარს და არ შეიცავს სხვა ავტორების მიერ აქამდე გამოქვეყნებულ, გამოსაქვეყნებლად მიღებულ ან დასაცავად წარდგენილ მასალებს, რომლებიც ნაშრომში არ არის მოხსენიებული ან ციტირებული სათანადო წესების შესაბამისად.

იაგო შაკაია

05.07.2021 წ.

სარჩევი

შესავალი.....	1
§1. პრობლემის არსი და აქტუალობა	1
§2. კვლევის მიზანი	4
§3. ნაშრომის აგებულება	5
§4. გამოყენებული კვლევის მეთოდი.....	6
თავი I. საკონსტიტუციო მართლმსაჯულება, როგორც საკონსტიტუციო კონტროლის ერთ-ერთი სახე.....	7
§1.1 საკონსტიტუციო კონტროლის ცნება და მნიშვნელობა.....	7
§1.2 საკონსტიტუციო მართლმსაჯულების არსი.....	9
§1.3 საკონსტიტუციო მართლმსაჯულების განხორციელების ძირითადი სირთულეები საქართველოში	12
თავი 2. საკონსტიტუციო წარდგინების ისტორიული ასპექტები და მოქმედი მექანიზმი	17
2.1 საკონსტიტუციო წარდგინების გამოყენების თავდაპირველი გამოცდილება.....	17
2.2 საკონსტიტუციო წარდგინების საფუძვლები საქართველოს კონსტიტუციით აღიარებულ წესრიგში	21
2.3 მოქმედი საკონსტიტუციო წარდგინების ფორმალური/მატერიალური და სამართლებრივი დილემები	24
თავი 3. საკონსტიტუციო წარდგინების ქმედითობის ძირითადი გამოწვევები საქართველოში.....	30
3.1 საკონსტიტუციო წარდგინების კვალდაკვალ	30
3.2 საკონსტიტუციო წარდგინებით საქმის განხილვის შეჩერება და მასთან დაკავშირებული საკანონმდებლო ხარვეზები	34
3.3 საკონსტიტუციო წარდგინების ზოგიერთი საქმის ანალიზი	40
თავი IV. წარდგინების ინსტრუმენტის ეფექტურობისა და სრულყოფისთვის აუცილებელი მიგნებები და რეკომენდაციები	42
დასკვნა	45
გამოყენებული მასალები	51

აბსტრაქტი

ნაშრომის ძირითადი მიზანია, საზოგადოებასა და საკონსტიტუციო მართლმსაჯულებით დაინტერესებულ პირებს მეტი ინფორმაცია მიაწოდოს საკონსტიტუციო კონტროლსა და მისი ეფექტურად განხორციელებისთვის საჭირო ერთ-ერთ ძირითად მექანიზმზე, საკონსტიტუციო წარდგინებაზე. საკითხის სიღრმისეული და კომპლექსური კვლევისთვის აუცილებელია საკონსტიტუციო წარდგინების წარმოშობის ანალიზი და მეორეს მხრივ იმის დადგენა, თუ, რამდენად სრულყოფილად შეძლო სასამართლომ ამ მიმართულებით მის ფუნქციონირებასთან დაკავშირებული კონსტიტუციური სტატუსის აღქმა.

რასაკვირველია, ნებისმიერ საკონსტიტუციო მექანიზმს გააჩნია პრობლემები, რომელთა გადაწყვეტაც მნიშვნელოვანია იმდენად, რამდენადაც ეს უკანასკნელი აუცილებელი წინაპირობაა ამ მექანიზმის გამართული და ეფექტური ფუნქციონირებისთვის. წინამდებარე ნაშრომიც საკონსტიტუციო მართლმსაჯულების განხორციელებასთან დაკავშირებულ პრობლემურ საკითხებს ეხება და მიზნად ისახავს იმ სირთულებების იდენტიფიცირების პარალელურად, საზოგადოებას შესთავაზოს მათი დაძლევის გზები, კონკრეტული წინადადებებითა და რეკომენდაციებით.

ნაშრომის ძირითად ნაწილში გამოკვლეულია საერთო სასამართლოების მიერ საკონსტიტუციო წარდგინების გამოყენების პრაქტიკა, რაც საშუალებას გვაძლევს გავარკვიოთ თუ რა იწვევს პრაქტიკულ/სამართლებრივ პრობლემებსა და ხშირ შემთხვევაში ინსტრუმენტის არაეფექტურობას. აგრეთვე, მნიშვნელოვანი ყურადღება დაეთმო საკონსტიტუციო წარდგინებების შინაარსსა და პრეცედენტულ ხასიათს, რამაც არაკვალიფიციურობასთან ერთად მკაფიო გახადა იმ მოცემულობის გააზრების სიძნელე, რომ განსახილველი ინსტრუმენტი არის საშუალება, დილემა გადაწყდეს ადამიანის უფლებებისა და კონსტიტუციის უზენაესობის სასარგებლოდ.

ამდენად, გასაკვირი არ არის საკონსტიტუციო წარდგინების ასეთი მაღალი მნიშვნელობიდან გამომდინარე მისადმი გამუდმებული ცხოველური ინტერესი. საერთო სასამართლოს უნდა ახსოვდეს, რომ წარდგინების გამოყენების შემთხვევაში შესაძლოა რადიკალურად განსხვავებული პოლიტიკური და სამართლებრივი მოცემულობა შეიქმნას, რაც მაღალი ხარისხის მართლმსაჯულებას უზრუნველყოფს.

ABSTRACT

The main purpose of the paper is to provide more information to the public and those interested in constitutional justice on constitutional review and one of the key mechanisms needed for its effective implementation, constitutional submission. For an in-depth and complex study of the issue, it is necessary to analyze the origins of the constitutional submission and, on the other hand, to determine how well the court has been able to perceive the constitutional status of its functioning in this regard.

Of course, any constitutional mechanism has problems, the solution of which is important insofar as the latter is a necessary precondition for the proper and efficient functioning of this mechanism. The present paper also addresses the problematic issues related to the implementation of constitutional justice and aims to identify those difficulties, while identifying the public with ways to overcome them, with specific proposals and recommendations.

The main part of the paper examines the practice of using constitutional submissions by common courts, which allows us to find out what causes practical / legal problems and, in many cases, the ineffectiveness of the instrument. Significant attention was also paid to the content and precedent of the constitutional submissions, which, together with their incompetence, made it clear that the issue under consideration was a means of resolving the dilemma in favor of human rights and the rule of law.

Thus, it is not surprising that due to such a high importance of constitutional submission, there is a constant animal interest in it. The Common Court must bear in mind that the use of submissions may create radically different political and legal circumstances, ensuring a high quality of justice.